

› Willy Wijnen & Geert Moerings

“JE MOET ALS FOKKER TEGEN KRITIEK KUNNEN”

Het opbouwen van een succesvolle fokkerij is een levenswerk. Willy Wijnen bouwde in tijden van specialisatie een dressuur- en een springtak op en werd afgelopen zomer gehuldigd als dresuurpaardenfokker van het jaar. Voor zover je de titel kunt zien aankomen, had de Brabander hem eerder bij de springpaarden verwacht. Die eer ging naar de familie Moerings. Zij bouwden een bloeiende sportstam op, waarbij hun grote kracht is dat ze het hele proces, van veulen tot medaillewinnend sportpaard, in eigen hand hebben. De twee Fokkers van het Jaar gaan met elkaar in gesprek over de verschillen tussen de dressuur- en de springwereld, de noodzaak om paarden met eigen ogen te beoordelen en het casinogevoel dat ontstaat bij de handel in embryo's.

Tekst: STEEF ROEST — Beeld: LUC VAN MOORSEL

Willy Wijnen: “Een vierjarige die met grote lappen lucht springt, houdt dat niet vol tot het hoogste niveau.”

Dressuurpaardenfokker van het jaar worden was zeker een verrassing voor me. Toen ik zag dat Geert de titel had, dacht ik dat mijn kansen verkeken waren. Ik had de titel eerder bij de springpaarden verwacht.

Ik had helemaal niet verwacht dat wij Fokker van het Jaar zouden worden. We kregen het een dag van tevoren te horen. Omdat we echt alles met de familie doen, kon de hulding niet zonder ons medeweten geregeld worden. Het was sowieso een mooie dag in Ermelo. Bas won met Ipsthar de Blom Cup bij de zesjarigen, bij de vijfjarigen had hij met Jesther de reservetitel en bij de zevenjarigen stond hij tiende met Hardesther.

Ik kreeg pas heel kort van tevoren argwaan. Imposantos bleef na zijn overwinning in de Pavo Cup op het voorterrein stappen. Wil Haarman bood wel heel gediensig aan dat hij de bloemen in de KWPN-stand zou zetten. Daarna werd ik erop attent gemaakt dat ik naar de speaker moest luisteren. Met de hulding waren mijn vrouw Betsie, kinderen

WILLY WIJNEN

De uit Berlicum komende Willy Wijnen (72) reed in de jaren '80 stad en land af om het juiste merrieveulen te vinden voor de start van zijn fokkerij. Uiteindelijk vond hij Barina bij zijn buurman en met deze Sultan dochter zette hij een spring- en een dressuurtak op. Een unicum in deze tijd van gespecialiseerde sportpaardenfokkerij. De Brabander fokte de KWPN-hengsten Landeur (v. Grandeur), Tolando (v. Krack C) en meer recent de KWPN-goedgekeurde Wynton-zoon Imposantos. In beide disciplines wisten meerdere van zijn fokproducten het hoogste niveau te bereiken. Tarina (v. Jazz) kwam onder Katja Gevers tot de internationale Grand Prix, Erina (v. Jazz) is onder Thamar Zweistra een goed scorende combinatie in de internationale Lichte Tour en Best Cool (v. Daddy Cool) behaalde aansprekende scores op zijn weg naar het hoogste niveau. Voor Tokio zijn alle ogen gericht op Explosion W, een Chacco Blue-nazaat waar Wijnen door het wat aparte karakter een boek over kan schrijven. Explosion W wordt een van de beste springpaarden van de wereld genoemd en stond met de Britse Ben Maher al meermalen vooraan opgesteld, waaronder in de GCT Super Grand Prix van Praag.

en kleinkinderen er. Een heel aantal ruiters had de moeite genomen om naar Ermelo te komen. Voor mij was het een moment om nooit te vergeten.

Wij zijn er langzaam ingerold. Mijn ouders hadden al paarden, maar vonden dat het geld met de koeien verdiend moest worden. Ik was altijd al fanatiek en wilde meer rijden en meer paarden. Op een gegeven moment ging het geld wat we met de paarden verdienden weer terug in de paarden. We hebben het geluk dat we alles zelf doen en ook kunnen opleiden.

Het belangrijkste is dat fokproducten op de goede plek terechtkomen. Ik stop daar wel wat tijd in. Zeker als ik het gevoel heb dat het een goede kan worden. Bij Explosion had ik meteen een goed gevoel. Dat gevoel is niet altijd te verklaren. Soms heb ik dat gevoel en denk ik achteraf: had ik maar eerder afscheid genomen.

Het nut van losspringen

(Geert) Elk paard heeft natuurlijk pieken en dalen. Wij laten onze jonge paarden losspringen als ze anderhalf zijn. Dan krijg je al een idee wat voor vlees je in de kuip hebt.

Heb je zo'n geloof in het losspringen?

Ik wil niet zeggen dat ze allemaal super moeten kunnen losspringen. Toch zie je zeker wel wat.

Mijn ervaring is dat de paarden uit mijn nestje er net wat te heet voor zijn. Untouchable had op de stamboekkeuring 68 punten voor het springen en heeft toch internationaal op het hoogste niveau gelopen. Uit de nafok van Barina komen zo'n vijf Grand Prix-paarden en die waren allemaal te scherp om goed los te springen. Wat zie je dan nog?

Het zegt veel als een paard na de eerste keer uit zichzelf springt, in plaats van dat hij steeds uit de hoek gehaald moet worden. Ook als het een keer wat hoger wordt, moeten ze niet bang worden om een fout te maken. Dan zie je al best wel wat karakter.

Ze moeten een goed lichaam en het hart hebben. Met andere woorden: ze moeten het willen en kunnen.

Een foutje maakt mij niet zoveel uit, maar ik heb een hekel aan paarden die snel opgeven na een foutje. Ik heb vroeger weleens nagedacht over het springen op de hengstenkeuring. Eigenlijk zou je de hengsten drie dagen na elkaar moeten laten springen op een rustige accommodatie, met alleen de hengstenkeuringscommissie erbij. Dat levert veel meer informatie op. De hal in Den Bosch werkt voor sommige jonge hengsten wat in het nadeel, helemaal als ze onder de indruk zijn. Een ander is net weer wat te nuchter en springt in die omstandigheden juist wel heel goed, al vallen die paarden onder het zadel vaak weer tegen.

Jeugdige fokkers

(Willy) *Het belangrijkste voor een jonge fokker is dat ze met een merrie uit een goede stam beginnen. Een stam waar de nodige sport in zit en waarvan je weet dat het paarden zijn die willen werken.*

De jeugd heeft ook niet altijd de middelen om te fokken. Tenzij van huis uit de mogelijkheden er zijn. Toch zijn er zeker wel jongeren met interesse in de fokkerij. Bas weet

bijna meer van de fokkerij dan ik. Het is niet heel makkelijk om aan een goede merrie te komen. Een geblesseerde sportmerrie of een veulentje uit een goede stam kan al een goed begin zijn. Het hoeven niet altijd de mooiste merries te zijn, zeker voor een springpaard is dat van veel minder belang. Een goed lijntje erachter, daar gaat het om.

Jeugdige fokkers moeten de doelstelling hebben om een goed paard te fokken. Dat is wat anders dan veulens te fokken voor de veulenevelingen, want dan zijn we verkeerd bezig.

Dat kan natuurlijk wel. Zeker als je zelf niet rijdt en toch wat met je paarden wilt ondernemen. Het een sluit het ander niet uit.

De veilingen zijn toch wel gevoelig voor modegrillen.

Met de komst van de veilingen zagen we veel dat de mooie veulens, met een mooie kap erop, goed geveild werden. Die gingen voor veel geld naar het buitenland. Tegenwoordig wordt er veel meer naar de moederlijn gekeken. Je verkoopt bijna geen veulen uit een gewone moederlijn meer.

De buitenlandse kopers lijken soms nog beter dan wijzelf te weten wat de goede moederlijnen zijn. Het gaat alleen maar om prestatie, prestatie en nog eens prestatie.

Toch kan er uit een mindere moederlijn zomaar weer een goede uitkomen. Min en min is plus. Soms zie ik de afstamming en dan vraag ik me af wie dat verzonnen heeft. En dan kan het toch een heel fijn paard zijn.

Als beginnend fokker denk ik dat je beter wat langer kunt zoeken om de juiste fokmerrie op stal te krijgen. Een prestatiemerrie, of een merrie waar in potentie veel prestatie inzit. En vergeet niet op de gezondheid te letten, want dat hoort ook bij een goede moederlijn. Het is zonde als er elke generatie weer wat uitvallen.

Gezondheid is zo belangrijk. Bedenk eens hoeveel tijd en geld het kost om een paard op te fokken en op te leiden.

Dan moeten ze ook lang mee kunnen gaan. Ilona, de eerste nakomeling van onze stammoeder Esther, heeft tot haar 27e in de sport gelopen. Bas heeft er als jonge jongen mee gereden en later liep ze weer met een manneke uit de buurt naar het M.

Dat was met Karina, de volle zus van de KWPN-hengst Landeur, net zo. Die was al Z-springen, maar liep toen ze dik in de 20 was nog mee in het M. Dat is kwaliteit.

Vermogen in de springpaardenfokkerij

(Geert) Binnen de Nederlandse fokkerij wordt veel over het gebrek aan vermogen gesproken. Ik kom veel in België en ook daar zie je veel gewonere springpaarden. Wat is vermogen precies? Hickstead, Ninja la Silla, Shutterfly, Authentic; allemaal voorbeelden van paarden die vooral voorzichtig zijn. Op een show zie je nog weleens een hengst die er met een enorme wapper overheen vliegt. 'Die heeft vermogen', wordt dan gezegd. Ik zet daar mijn vraagtekens bij. Een springpaard moet erover willen en makkelijk kunnen schakelen.

Je ziet ook met het losspringen dat veel mensen naar de oxer kijken. Voor mij zijn die eerste twee hindernissen belangrijk.

Daar moeten ze slim en handig mee omgaan. Die wapper op de laatste is dan mooi meegenomen.

Geert Moerings: “Je kunt
de hengsten het beste op
de gewone wedstrijden
beoordelen.”

Willy Wijnen:
“Veel fokkers
blijven te lang
doormodderen
met paarden die
eigenlijk niet de
middenklasse
halen.”

Dat heeft alles te maken met intelligentie en daar valt nog winst te behalen in de fokkerij. Sommige paarden struikelen zes keer over de drempel van de stal, een ander gebeurt dat nooit. Er wordt vaak over karakter gesproken. Dat is niet alleen lastig te meten, maar wanneer is karakter goed? Voor mij hoeft een paard niet doodbraaf te zijn, er mag wel wat inzitten.

Een springpaard moet overzicht hebben en zelf de volgende sprong in het oog hebben.

Als je ziet hoe snel het tegenwoordig gaat. Het gaat soms in de Grote Prijs net zo hard als in een L-parcours. Dan heb je vooral een vlug paard nodig. Met alleen vermogen win je de strijd niet. We moeten de gulden middenweg zoeken.

We hebben paarden nodig die vlug zijn en snel kunnen schakelen. Eigenlijk moeten ze boven het hout al langer kunnen worden. De parcoursen van de toekomst gaan om het vermogen om te kunnen schakelen.

Wie kan van een vierjarige zeggen dat hij het laatste vermogen erin heeft?

Dat is koffiedik kijken. Een ding is zeker: een vierjarige die met grote lappen lucht springt, houdt dat niet vol tot het hoogste niveau.

De verschillen tussen de disciplines

(Geert) Nog betere paarden fokken dan we nu hebben, zal ook niet heel makkelijk worden. We moeten de springpaarden zo houden zoals ze nu zijn, al denk ik wel dat het percentage goede sportpaarden nog omhoog kan. In het verleden had je met een Z- of ZZ-paard al een heel paard, tegenwoordig kunnen heel veel paarden dat. Vroeger zag je nog weleens een heel slecht paard, dat komt steeds minder voor.

Ik kan genieten van de L- en M-rubrieken bij ons op de vereniging in Berlicum. We hebben echt veel fijne sportpaarden in Nederland. Het valt me wel altijd op dat bij de springwedstrijden er best wel wat fokkers en eigenaren komen kijken. Bij de dressuurwedstrijden is de opkomst maar heel matig. Hoe kun je dan iets te weten komen over een bepaalde familie? Het zou van mij verplicht mogen worden om de volledige afstamming om te roepen. Het liefst vader en moedersvader. Het is een kleine moeite voor de omroeper en het geeft zoveel informatie.

Springpaardenfokkers praten best veel met elkaar. Zelfs als je een totaal andere mening hebt, kun je het daar gewoon goed over hebben. Aan de ene kant is het mooi dat de specialisatie goede paarden oplevert, de andere kant is dat het wel twee verschillende werelden zijn geworden.

(Lachend) Dressuurvolk is misschien een beetje moeilijker dan springvolk. Bij dressuurruiters krijg je weleens het idee dat ze hopen op een fout bij een ander. In de springwereld maak je dat niet snel mee als er een balk valt.

Springhengsten worden ook net wat te snel veroordeeld als ze een fout maken. Er is geen paard dat nooit een fout maakt, daar leren ze alleen maar van.

Springpaardenfokkers zie je overal, zij willen het met eigen ogen zien. Dressuurpaardenfokkers gaan vaak alleen naar de hengstenschows of rennen massaal achter een populaire hengst

aan die ze zelf nog nooit gezien hebben of die nog nooit onder het zadel is getest.

Toch zie je dat in de springpaardenfokkerij net zo. Heel veel fokkers gaan af op het advies van hun hengstenhouder en kijken zelf weinig op de concoursen. Je kunt de hengsten het beste op de gewone wedstrijden beoordelen. Ik gebruik zelf regelmatig veelbelovende jonge hengsten. Maar dan wil ik ze wel zelf op concours gezien hebben en er moet een goede moederlijn achter zitten.

Je hebt dan de hengsten in ieder geval zelf gezien. Als je nergens meer komt, mis je wel veel. Er wordt meestal vakkundig naar een hengstenschouw toegewerkt, daar wordt gepiekt. Je kunt die vorm niet het hele jaar vasthouden. Als hengsten de hele winter elke drie of vier weken mee op pad gaan, zie je ze niet in hun zondagse kleding.

Bij jonge hengsten moet je een bepaald gevoel hebben. Al houd ik ook wel wat van experimenteren. Als je een hengst één keer gebruikt, weet je eigenlijk niet hoe hij fokt.

Daarom wil ik er twee of drie, zodat ik een beeld krijg hoe ze zijn. Veel fokkers gebruiken een hengst één keer en als het dan tegenvalt, is de hengst niet goed genoeg.

Wat kenmerkt hun fokkerij?

(Geert) Van onze paarden wordt weleens gezegd dat ze wat heet zijn. Ik heb graag dat ze wat aanvallend zijn, anders redden ze het niet in de grote sport.

Veel fokkers blijven te lang doormodderen met paarden die eigenlijk niet de middenklasse halen. Ik heb in het verleden al heel snel de merries geselecteerd. Ik had twee Rubinstein-dochters. Twee volle zussen die totaal niet op elkaar leken. Het waren allebei goede sportpaarden, maar de één had net wat meer. In het werk gaf ze nooit op, net zoals mijn stammoeder Barina. Met zo'n merrie wilde ik verder fokken.

Wij nemen nu veel sneller afscheid dan voorheen. Vroeger hadden we de paarden als hobby en dan bleef ik net zolang doorstuderen totdat het lukte met een paard. Dat doen we niet meer.

FAMILIE MOERINGS

Voor de Roosendaalse familie Moerings is de fokkerij een echte familieaangelegenheid. Geert Moerings (54) is met paarden opgegroeid en bracht de fokproducten van zijn ouders uit in de sport. Marie-Louise (52) is meer van de dressuursport, zij bracht meerdere paarden uit op Lichte Tour-niveau en is ook jurylid op dat niveau. Bas (20) won twee jaar op rij brons op het NK Young Riders en bemachtigde teamgoud op het Europees kampioenschap. Met de zelfgefokte KWPN-hengst Ipsthar (v. Denzel van 't Meulenhof) won hij twee keer de Blom Hengstcompetitie en twee keer de Blom Cup. Eline (17) is ook besmet met het paardenvirus en springt internationaal al mee bij de Junioren. 80 procent van de fokproducten van de familie Moerings komt voort uit Esther. Deze Zevenster-dochter werd als veulen aangekocht en heeft zichzelf in de fokkerij en in de sport bewezen door haar hardheid en prestatievermogen.

Mijn beste merries zijn scherp, maar willen wel altijd werken. Je komt altijd wat tekort als een merrie niet genoeg bij zich heeft.

Tot het Z kan het hete wat tegen je werken. Daarna heb je die goede instelling gewoon nodig. Het scheelt ook dat wij de moederlijn goed kennen. We houden een scherper paard makkelijker aan. De beste paarden haal ik uit kleine, hete merries. Niet dat je met een grote merrie geen goed paard kunt fokken, maar uit die kleine, hete merries hebben wij het meeste succes, al is het wel de kunst om de maat erin te houden.

Uit mijn eigen fokkerij weet ik dat Zarina III, de halfzus van Explosion, elke ronde weer een goede geeft. Ik moet wel opletten met de gedrevenheid. Sommige hengsten heb ik daarom nooit durven te gebruiken. Dat is ook een kwestie van je stam kennen. Men vraagt mij weleens om fokadvies en ik zie dat om me heen ook weleens gebeuren. Hoe kun je nou een fokadvies geven zonder de merrie te kennen? Je moet toch alles weten van een merrie wil je daar wat zinnigs over kunnen zeggen? Er zijn mensen die naar de fokwaarden kijken, maar daar kijk ik zelf nooit naar. Tenzij het om het stokmaat gaat, dan kijk ik weleens of een hengst vergroot of verkleint.

Je ziet ook niet altijd vanaf de kant hoe een paard is. Voor mij is het belangrijk dat een paard een goed lichaam heeft. Ik wil er altijd zelf mee gereden hebben, dan weet ik wat ik in huis heb. Het gebeurt weleens dat ik van een vierjarige, die in het L loopt, zeg dat het een goede is. Anderen zien dat dan niet altijd. Fosther, waar Bas internationaal 1.50-1.55m mee springt en afgelopen zomer teamgoud won op het EK voor Young Riders, kreeg in de Blom Cup een 5,5 voor het springen. Hij wist wat hij moest doen, maar begon in het Z pas echt te springen. Tegenwoordig zijn er veel springpaarden die het 1.40m wel aankunnen. Het laatste zit gewoon tussen de oren. Dan heb je een paard nodig die het wil doen en nergens bang voor is.

Eerlijk verhaal

(Willy) Daarom is het zo belangrijk dat ruiters eerlijke informatie geven aan fokkers en eigenaren. Ik vraag aan de ruiters die mijn paarden rijden keer op keer hoe het aanvoelt. Als dat positief is, investeer ik graag in een goed paard. Sommige ruiters zeggen altijd dat het toppers zijn, maar die willen de stallen gevuld hebben. Ik houd altijd zelf de vooruit-

Geert Moerings: “De beste paarden haal ik uit kleine, hete merries.”

Willy Wijnen: “Ik waag me niet aan fokadvies. Hoe kun je dat nou geven zonder de hele stam te kennen?”

adem niet. Al moet ik er wel eerlijk bij vertellen dat ik mijn geld niet heb hoeven verdienen met de paarden. Als het geld uit de paarden moet komen, heb je wel wat geluk nodig. Tegenwoordig lijken de embryo's haast nog beter te verkopen dan de veulens. Wat niet zichtbaar is, levert meer op. Dat is het casino-gevoel denk ik?

Het is allemaal emotie. Aanstormend talent is duur en veel ruiters zijn bang om ze dan niet meer te kunnen kopen. Er zijn momenteel best wel wat mensen die in veulens of embryo's investeren. Een hele goede zevenjarige is niet te vinden of onbeschikt duur.

Het is nog een lange weg voordat een embryo zeven jaar oud is. Wij proberen de kosten in de hand te houden. Dat kan ook, omdat we alles zelf doen. Dat begint met het scannen en insemineren, de opfok doen we ook zelf. Met vijftien paarden vierkant op ijzers scheelt het flink in de kosten als je zelf kunt beslaan. En dan hebben we ook nog eens veel lol in het opleiden. Wij verkopen onze paarden meestal voordat ze zeven zijn. Fosther werd dit jaar negen, normaal worden ze niet zo oud bij ons. Ik wil wel altijd goede fokmerries overhouden. Daar moet je soms wel sterk voor in je schoenen staan. Ik wil soms niet eens weten wat ze waard zijn. ●

gang in de gaten, door de tijd heen moet er verbetering ontstaan. Die bevestiging krijg ik alleen als ik verschillende keren op een wedstrijd kom kijken. Andersom bestaan er ook fokkers die niet willen horen dat hun paarden niet goed genoeg zijn. Als je ze dat vertelt, zetten ze hun paarden bij die ruiters die wel vertelt wat ze willen horen. Niet elke fokker kan tegen kritiek. De toelichting was vroeger op de keuringen nog weleens wat scherper dan nu het geval is. Daar waren lang niet alle fokkers blij mee. Toch leer je als vanzelf om met kritiek om te gaan. Zeker als je lang genoeg fokt en het in de portemonnee voelt als het resultaat niet goed genoeg is. Je moet zeker je eigen ding blijven doen, maar je moet er ook tegenkunnen als anderen kritiek op het resultaat hebben.

Casinogevoel

(Willy) Ik heb in het begin veel geïnvesteerd, sommige paarden heb ik lang aangehouden. De laatste jaren is het financieel interessanter geworden, niet in de laatste plaats vanwege de verkochte embryo's. Veel fokkers hebben die lange